

цукрових буряків) до роздрібної ціни цукру. Частка торгівлі розраховується як відношення витрат і доходу торгівлі до роздрібної ціни цукру.

Для врегулювання економічних взаємовідносин між виробниками цукрових буряків і переробним підприємством необхідно укласти міжпрофесійні угоди з питань спільних та узгоджених дій на ринку цукру. Зміст міжпрофесійних угод має включати правила і стандарти виробництва, міжгалузеві ціни, контракти та інше.

Література:

1. Пархоменко Л.М. Цінове регулювання у бурякоцукровому підкомплексі України . *Науковий вісник Національного аграрного університету*. Київ, 2008. Вип. 119. С. 218–223.
2. Варченко О.М. Світовий та вітчизняний досвід регулювання ринку цукру. Біла Церква, 2009. 334 с.
3. Коденська М.Ю., Доронін А.В. Оцінка діяльності та перспективи розвитку цукробурякового виробництва України. *АгроІнком*. 2010. № 7–9. С. 18–23.

Тельнов А.С.,

д.е.н., професор

Кулеша К. В.,

здобувач вищої освіти магістерського рівня

Хмельницький національний університет

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Система безпеки харчових продуктів і кормів для тварин, яка сформована й функціонує в Європейському Союзі, є результатом багатьох раундів тривалих перемовин та укладання багатосторонніх міжнародних Угод,

що стосувалися регулювання міжнародної торгівлі. Законодавче регулювання зазвичай обмежується основними вимогами до безпеки, які встановлюються в обов'язкових галузевих директивах ЄС.

Першочергові пріоритети та індикатори належних соціально-економічних умов становлення та розвитку України визначає Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», метою якої є впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі за певними векторами. Вектор безпеки приділяє особливу увагу безпеці життя та здоров'я людини, що неможливо без доступу до якісної питної води, безпечних харчових продуктів [1].

Стратегія розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року є одним із пріоритетних напрямів досягнення стратегічних цілей розвитку аграрного сектору економіки і визначає забезпечення якості та безпеки харчових продуктів, дотримання вимог до їх виробництва у результаті вдосконалення системи сертифікації виробництва і стандартизації, впровадження на всіх підприємствах переробної та харчової промисловості систем управління якістю та безпечністю харчових продуктів, створення мережі лабораторій для визначення рівня якості сільськогосподарської продукції [2]. Окремі правові аспекти щодо напрямів аграрного сектору економіки на виробництво якісної та безпечної сільськогосподарської продукції містить Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року [3].

Нині одним із найефективніших напрямів соціально-економічного розвитку регіонів, що дають можливість забезпечити їх конкурентні переваги в сфері виробництва харчової продукції та високий рівень продовольчої безпеки, є формування регіональних агропромислових комплексів. Тому головною метою економічної діяльності потенційного регіонального агропромислового комплексу є створення якісної і безпечної продукції, яка виготовляється і споживається на регіональному рівні.

З 1 грудня 2019 року в Україні вперше ухвалено низку нових стандартів серії ISO 22000, що окреслюють програми-передумови безпечності харчових продуктів, вимоги яких є обов'язковими при впровадженні вимог ДСТУ ISO 22000:2019. Одним з них є ДСТУ ISO/TS 22002-3:2019 (ISO/TS 22002-3:2011, IDT). Захист прав громадян на безпечність та якість продуктів в Україні є забезпеченням одного із базових прав. При цьому, якість харчових продуктів залежить за ДСТУ ISO 9001:2015 від «факторів сфери виробництва і умов вирощування рослинної продукції, якості сировини, напівфабрикатів, технології їхнього оброблення, обладнання; факторів сфери розподілу – якості зберігання, транспортування, реалізації; факторів сфери споживання – якості короткочасного зберігання, споживання і засвоєння» [4].

Метою законодавства ЄС щодо безпечності харчових продуктів є забезпечення високого рівня захисту життя, здоров'я та інтересів споживачів, чесних практик торгівлі харчовими продуктами, захист здоров'я тварин та умови їх утримання, здоров'я рослини і довкілля. Комплексний та інтегрований підхід до питання безпечності харчових продуктів також знаходить своє відображення у зобов'язаннях країн-членів не тільки відносно своїх громадян, а й всіх громадян ЄС та третіх країн у тому, що стосується харчових продуктів, вироблених на їх території.

За останні роки надруковано багато стандартів з безпечності харчових продуктів, які спрямовані на покращення продовольчої безпеки, але є певні проблеми у вирішенні усіх тих питань. Щоб українські виробники мали спроможність вийти на нові, перспективні ринки збуту, вітчизняне законодавство, стандарти, регламенти та вимоги до виробників харчової продукції повинні відповідати міжнародним документам. Наукові розробки потрібно спрямовувати на визначення ефективності діяльності існуючої в країні схеми системи контролю безпечності та якості харчових продуктів. В умовах інтеграції України на ринки Європейського Союзу вітчизняні підприємства стикаються з високим рівнем конкуренції та певними бар'єрами. Подібна ситуація потребує від вітчизняних підприємств поліпшення стандартів

виробництва харчових продуктів для підняття їхньої конкурентоспроможності порівняно з іноземними аналогами.

Література:

1. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», схвалена Указом Президента України від 12 січня 2015 р., № 5/2015. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
2. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 р., № 806-р. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-%D1%80>.
3. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р., № 1437-р. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1437-2015-%D1%80>.
4. ДСТУ ISO 9001:2015. Системи управління якістю. Вимоги. Київ: Держспоживстандарт України, 2015.

Холодняк О.О.,

завідувач відділу технологій вирощування овочевих і баштанних культур

Шабля О.С.,

к.е.н., заступник директора з наукової та інноваційної діяльності

Південна державна сільськогосподарська дослідна станція ІВПіМ НААН

ЕФЕКТИВНІСТЬ СПІЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ І БАКТЕРІАЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ ПІД КАВУН

Незважаючи на непросту ситуацію в сільському господарстві України, галузь баштанництва в зоні ризикованого землеробства є однією з прибуткових і площі під баштанні продовжують розширюватися. За прогнозами, площі посіву